

Počet zmínek: 1

Online: 1

Seskupeno dle: Typu média

Seřazeno dle: Datum vydání - od nejnovějších

Online 1

Běla Jurdová: Markýtko Dařbujánová šla z role do role, osudovou roli jí ale málem překazili soudruzi
[přejít na web](#), [zobrazit sken](#)

Online, Datum publikace: 11.01.2026 9:15, Datum importu: 11.01.2026 9:21, Zdroj: medium.seznam.cz, Autor: Lucie Stiborová, Rubrika: Lidé a společnost, Periodicita: Denně, Provozovatel: Seznam.cz, a.s., Země: CZ, AVE: 99 000 Kč, GRP: 7,03, OTS: 632 325, Měsíční návštěvnost: 23 125 884, Celková návštěvnost: 20 472 201, RU/den: 632 325, RU/měsíc: 2 961 491

Běla Jurdová hrávala v Ostravě

Její jméno mnohým i starším pamětníkům napoprvé nic neřekne. Stačí ale připomenout Markýtku Dařbujánovou, manželku Jiřího Sováka v pohádce Dařbuján a Pandrhola, a všem se ihned hereččina tvář vybaví.

Článek

V poválečném období patřila Běla Jurdová k našim nejoblíbenějším mladým herečkám. Narodila se dne 5. října 1919 v Plzni jako Běla Blažková. Dětství strávila v Chrudimi a Hradci Králové. Divadlo jí učarovalo již jako malé holčičce. Od pěti let navštěvovala loutková představení a přála si promlouvat ústy milovaných pohádkových postav. V době studií začala v Chrudimi hrát s ochotníky a v této své zálibě později pokračovala královehradeckém Spolku Klicpera. Divadlu věnovala velkou část svého volného času. Po dokončení školy pracovala nějaký čas jako asistentka lékaře, úřednice či prodavačka.

Byla oblíbenou herečkou Martina Friče

Jejího hereckého talentu si naštěstí povšimli herci z Východočeského divadla v Pardubicích a nabídli jí hostování. Osvědčila se a po nějaké době získala stálé angažmá. Za protektorátu se stala členkou Beskydského divadla v Hranicích, kde získala celou řadu různých rolí. Poté hrála v pražském divadle Nový život v Alhambře. Po uzavření divadel před koncem války pracovala krátce v továrně. Po osvobození dostala příležitost hrát v Národním divadle, dala ale přednost stálému angažmá v Zemském divadle v Ostravě. V roce 1947 se vrátila do Prahy a vystřídal zde několik zdejších scén, hrála v Divadle státního filmu, Pražské estrádě nebo v Divadle ABC. V pozdějších dobách převážně hostovala na různých divadelních pódii.

Ve filmu se Běra Jurdová poprvé mihla ještě za okupace ve filmu Martina Friče Prstýnek „Zahrála jsem si tam dívku, která okopává na Petříně růže a Zdeněk Dítě na ty růže střílí,“ vzpomínala kdysi v pořadu Kavárnička dříve narozených. Epizodní role na ni čekala i v Čapkových povídkách. Poté, co se natrvalo usadila v Praze, začala točit několikrát v roce. Doba se nesla v duchu odbourávání kultu prvorepublikových hvězd a nástupu mladé generace, jejíž přední představitelkou se Běla záhy stala. Již v roce 1947 na ni čekala postava, která ji proslavila. Stala se jí Anežka Vašutová, jedna z hlavních rolí v historickém dramatu Portáši. Snímek režiséra Václava Kubásky diváky zavádí na moravsko-uherské pomezí, které střežili na sklonku osmnáctého století speciální jízdní oddíly portášů. Film vypráví především o jejich střetech s bandami převádějícími potají dobytek, řeší ale i jejich milostné vztahy.

Frič si ji musel vyvzdorovat

Ještě v téže roce obsadil Bělu Jurdovou Otakar Vávra do role mladé dívky v dramatu Předtucha, kde opětovně prokázala svůj herecký talent a všestrannost. Poté již přicházela jedna nabídka za druhou. Za připomínku stojí kupříkladu četařka Stáňa ve válečném snímku Martina Friče Návrat domů, Němci zabitá dcera Koubová ve Vávrově Němé barikádě, Růžena, zvaná Růza, v historickém filmu Miroslava Cikána O ševci Matoušovi, důvěrnice ROH revolverářka Vlasta v Karhanově partě režiséra Zdeňka Hofbauera či kulturní referentka Lída Višňáková ve filmu

Bořivoje Zemana Dovolená s Andělem.

Následuje obsah vložený z jiného webu. Zde jej můžete přeskochit.

Přejít před obsah vložený z jiného webu.

Běla točila s celou řadou významných režisérů. Nejraději měla ale Martina Friče. Byl pro ni tím nejdůležitějším mužem ve světě kinematografie. Oslovoval ji Jurdinko a velice si ji oblíbil. Proto v roce 1959 dostala možnost si zahrát hlavní ženskou postavu Markýtku Dařbujánovou v pohádce Dařbuján a Pandrhola. Režisér si ji do tohoto filmu musel doslova vyvzdorovat. „Stalo se, že z neznámých důvodů na konci padesátých let rozhodl tehdejší ředitel Barrandova, že s filmováním skončím. Já byla lehkomyšlná co se smluv týče a tak, když se začal natáčet film Dařbuján a Pandrhola, neměla jsem smlouvu žádnou. Už se začalo filmovat, když ke mně přiběhl vyděšený produkční s tím, že musím mít podepsanou smlouvu. Podepsala jsem tedy dodatečně vystavenou smlouvu a on ji rychle odnesl potvrdit výš. Vrátil se se vzkazem, že já prý v Dařbujánovi a Pandrholovi hrát nesmím a režisér, že má jít na kobereček. Frič tedy šel celou záležitost urovnat. Vrátil se až za hodinu, zcela zničený. Opakoval jen: ‚On tam sedí rozvalený a mě před sebou nechá celou dobu stát jako uličníka! A co jsem si od něj musel vyslechnout! Jenomže já se nedal! Když řekl, že Jurdová smlouvu nedostane, oznámil jsem mu, že výrobu filmu okamžitě zastavuju a bez Jurdové točit dál nebudu!‘ Takový byl on! Přitom jsem v té roli byla velmi lehce nahraditelná...“ vzpomínala na osudové okamžiky Běla Jurdová v jednom z rozhovorů.

Poté co Martin Frič v šedesátých letech zvolnil své pracovní tempo, začala se Běla ve filmu objevovat již jen sporadicky. Razantně se začala prosazovat mladá generace a režiséři na talentovanou herečku začali zapomínat. V menších rolích byla k vidění ve snímcích jako Světáci, Dívka na koštěti, později se mihla i v několika seriálech, kupříkladu v Arabele, Malém pitavalu z velkého města či v Létajcím Čestmírovi. Úplně naposledy se postavila před kameru ve filmu Stůj nebo se netrefím z roku 1998.

Dožila se pozhnaného věku téměř devadesáti let. Poslední léta života ale trávila v motolské nemocnici. Zemřela náhle dne 15. srpna 2009 v Praze.

Zdroje:

<https://www.csfd.cz/tvurce/23018-bela-jurdova/prehled/>

<https://www.filmovyprehled.cz/cs/person/27291/bela-jurdova>

<https://www.fdb.cz/osobnost/1893-bela-jurdova>

<http://www.semanovice.cz/index.php?page=030&lang=cz&dt=1990&kt=4&psy=0>

<https://www.kinobox.cz/osobnosti/19743-bela-jurdova>

https://encyklopedie.plzen.eu/home-mup/?acc=profil_osobnosti&load=650

<https://www.ndm.cz/cz/osoba/7968-jurdova-bel>

Portáši (1947) / ČSFD.cz

